

Příloha č.: 6 k materiálu č.: 11/12

Počet stran přílohy: 5

Vyjádření odboru sociálních věcí

KRAJSKÝ ÚŘAD
MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ
28. října 117, 702 18 Ostrava

Elektronický podpis - 10.9.2014

Certifikát autora podpisu :

Jméno : Mgr. Daniel Rychlík
Vydal : PostSignum Qualified C...
Platnost do : 20.1.2015

INTERNÍ SDĚLENÍ

Váš dopis zn.:

Ze dne:

Čj: MSK 120572/2014

Sp. zn.: SOC/25472/2014/Krö
558 S5

Vyřizuje: Mgr. Jaroslava Krömerová

Odbor: Odbor sociálních věcí

Telefon: 595 622 751

Fax: 595 622 336

E-mail: jaroslava.kromerova@kr-moravskoslezsky.cz

Datum: 2014-09-10

Vážený pan

Ing. Milan Novotný
vedoucí odboru investičního a majetkového
krajského úřadu

Posouzení záměrů využití prodávaného objektu

Vážený pane vedoucí,

byli jsme požádáni o vyjádření k posouzení dvou ideových záměrů využití prodávaného objektu budovy bývalé střední odborné školy gastronomie, oděvnictví a služeb ve Frýdku Místku, ul. Potoční z hlediska dopadu na krajské strategie pro sociální oblast. K uvedené problematice sdělujeme následující:

Vyjádření odboru sociálních věcí KÚ MSK

k ideovým záměrům využití budovy bývalé SOŠ gastronomie, oděvnictví a služeb,
ul. Potoční, Frýdek - Místek

Odbor sociálních věcí byl požádán o stanovisko ke dvěma předkládaným ideovým záměrům využití prodávaného objektu z hlediska dopadu na strategie kraje pro sociální oblast.

Jedná se o následující záměry:

Záměr 1 - využití objektu za účelem zřízení pobytové sociální služby, konkrétně domova pro seniory

Záměr 2 - využití objektu pro zázemí výrobní firmy zaměstnávající osoby se zdravotním postižením

K předloženým záměrům lze sdělit následující:

Záměr 1 – zřízení pobytové sociální služby domov pro seniory

Od 1. 1. 2007, kdy nabyl účinnosti zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o sociálních službách"), lze sociální služby, není-li v § 83 a 84 tohoto zákona stanoveno jinak, poskytovat pouze na základě oprávnění k poskytování sociálních služeb, tzv. registrace. Toto oprávnění je

budoucímu poskytovateli sociálních služeb vydáno na základě rozhodnutí při splnění podmínek stanovených zákonem o sociálních službách.

Poskytování pobytové sociální služby, tedy i domova pro seniory, sebou nese další povinnosti, které je poskytovatel povinen dle zákona o sociálních službách naplnit. Jedná se především o zajištění takových podmínek, aby byla důsledně dodržena a naplněna lidská práva uživatelů sociálních služeb a zajištěna odbornost poskytovaných služeb, včetně zajištění zdravotní péče. Podmínkám stanoveným zákonem není možné dostát bez dostatečného finančního zajištění provozu sociální služby, přičemž je nutné brát zřetel na udržitelnost provozu – pobytová sociální služba je pro uživatele domovem.

Financování sociálních služeb je v České republice založeno na principu vícezdrojového financování. Nejvýznamnějším zdrojem financování sociálních služeb jsou veřejné rozpočty a u služeb sociální péče úhrady uživatelů. Mezi další finanční zdroje patří úhrady zdravotních pojišťoven, dotace z evropských fondů atd. Na financování sociálních služeb se nemalou měrou podílí rozpočty samospráv (krajů a obcí). Přispívají nejen jako zřizovatelé na provoz příspěvkových organizací, ale rovněž podporují poskytování sociálních služeb nestátními neziskovými organizacemi. Rozvoj sociálních služeb probíhá v souladu se střednědobým plánováním obcí na území kraje, které je úzce provázáno s plánováním na krajské úrovni. Povinnost kraje zpracovávat střednědobý plán rozvoje sociálních služeb vyplývá z § 95, písm. d), zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“), který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2007. Dle § 101, odst. 4, písm. b) je tento dokument nedílnou součástí žádosti o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu, na základě které je financována síť sociálních služeb Moravskoslezského kraje. Plán přitom reaguje na potřeby, které jsou zjišťovány za účasti zástupců samospráv ve spolupráci s občany, uživateli sociálních služeb, pečujícími osobami, zástupci státní správy, poskytovateli sociálních služeb a zástupci dalších spolupracujících subjektů (například školství, zdravotnictví ad.).

V tuto chvíli je aktuálním strategickým dokumentem v oblasti sociálních služeb platný **Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na léta 2010 – 2014 (dále jen „Střednědobý plán“)**, ve kterém jsou deklarovány principy pro rozvoj a vznik nových sociálních služeb, které jsou na území kraje potřebné. Podmínkou pro vznik nových sociálních služeb, dle Střednědobého plánu, je:

- deklarace potřeby dané služby ze strany obce (příp. obcí), např. zakotvením ve strategickém dokumentu (plánu), např. komunitním nebo střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb na území obce nebo je jinak jednoznačně obcí deklarována,
- minimální míra spoluúčasti na financování sociální služby ze strany obce – ve výši minimálně 30 % z oprávněné provozní ztráty, v případě rozvoje pobytových sociálních služeb,
- místní dostupnost služby (vznik v primárně nepokrytých oblastech).

Dalším významným strategickým dokumentem, který deklaruje základní principy kvalitních sociálních služeb a transformace pobytových sociálních služeb, včetně investičních zásad pro vznik pobytových sociálních služeb v kraji, je **Koncepce kvality sociálních služeb v Moravskoslezském kraji (včetně transformace pobytových sociálních služeb)**.

Konkrétně k předloženému záměru sdělujeme:

Z aktuálně platného Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb na léta 2010 -2014 nevyplývá potřebnost zřízení pobytové sociální služby pro seniory ve Frýdku – Místku. Rovněž v aktuálně předkládaném navazujícím Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb na léta 2015 – 2020, který byl připravován v úzké spolupráci s obcemi, není předpokládáno další zřizování pobytových sociálních služeb s vysokými kapacitami. Tento dokument však deklaruje úzkou součinnost a spolupráci s obcemi v oblasti rozvoje sociálních služeb a důraz na kvalitu a deinstitucionalizace služeb.

S ohledem na zjištěnou poptávku po sociálních službách pro seniory ve městě Frýdek - Místek konstatujeme, že v rámci tohoto záměru není zřejmé, zda zájemce o koupi objektu spolupracuje v rámci střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb s obcí. Dále rovněž není zřejmé, jakým způsobem byla vyjednána potřebnost navýšení kapacit pobytových sociálních služeb. Vycházíme přitom z aktuálně platného Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb ve městě Frýdek – Místek na období 2014 – 2018, kdy tento dokument schválený zastupitelstvem obce stanoví, že, cit.: „Na území Frýdku-Místku je sociálními službami zajištěna převážná část cílových skupin a pokrytí je dostačující. Oblast rozvoje v chybějících službách byla řešena zejména v předchozích komunitních plánech a také finančně byla dobře pokryta individuálními projekty MSK. V souladu se střednědobým plánem kraje a ze zjištěných potřeb poskytovatelů sociálních služeb, zadavatele a uživatelů, se střednědobý plán zaměřil na podporu stávajících služeb.“

V současné době jsou pobytové sociální služby pro seniory zajištěny následujícími subjekty: Penzion pro seniory Frýdek – Místek, p. o., Domov pro seniory Frýdek – Místek p. o., Dům pokojného stáří Anny Marie Frýdecké – Charita Frýdek – Místek. K dispozici je občanům také pečovatelská služba zřizovaná obcí a hospic, který je rovněž příspěvkovou organizací obce.

Za stávajících legislativních podmínek je možné poskytovat sociální službu také bez aktivní účasti v procesu střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb. V tomto případě je však ohrožením pro takového poskytovatele nedostatek finančních prostředků pro zajištění provozu. Jedná se o nevýdělečnou činnost, kdy úhrady od uživatelů nemohou pokrýt náklady, které sebou provozování sociálních služeb přináší. Výše úhrad uživatelů je limitována zákonem. Z analýzy financování sociálních služeb v našem kraji, která je součástí připravovaného navazujícího Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v MSK na léta 2015 – 2020 vyplývá, že průměrné měsíční náklady na jedno lůžko v domově pro seniory činí 24. 725,- Kč. S ohledem na regulaci výše úhrad danou zákonem o sociálních službách není možné pokrýt výši nákladů bez nezbytného využití finančních prostředků z veřejných zdrojů.

Dále je s ohledem na původní určení objektu uvést, že Moravskoslezský kraj klade důraz na prostředí, ve kterém jsou pobytové sociální služby poskytovány. Vychází přitom ze systémového pojetí kvality sociálních služeb v kraji, které je provázáno se strategickým dokumentem Koncepce kvality sociálních služeb v Moravskoslezském kraji (včetně transformace pobytových sociálních služeb), schválené usnesením Zastupitelstva Moravskoslezského kraje č. 24/2122. Ze záměru není zřejmé, zda a jakým způsobem budou zajištěny odpovídající podmínky pro poskytování sociálních služeb nejen v souladu s tímto strategickým materiálem, ale také v rámci naplnění registračních podmínek. Požadavek krajského úřadu na technické podmínky pro registraci pobytových sociálních služeb dle zákona o sociálních službách vychází z České technické normy s názvem Obytné budovy ČSN 73 4301, která doporučuje nejmenší plochy obytných místností v závislosti na velikosti bytu pro ložnici s 1 nebo 2 lůžky a Metodického doporučeného postupu Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky k transformaci, humanizaci a deinstitucionalizaci služeb sociální péče,

ve kterém jsou stanoveny velikosti pokojů pro 1 nebo 2 osoby. S ohledem na velikost budovy, její prostorové uspořádání a umístění lze konstatovat, že bude výrazně problematické naplnit požadavky na materiálně-technické zabezpečení služeb a kapacitu danou Konceptí kvality sociálních služeb v Moravskoslezském kraji.

Prodej za účelem zřízení a provozování pobytové sociální služby pro seniory domova pro seniory nenachází oporu ve strategických materiálech kraje pro sociální oblast, naopak se dá konstatovat, že tento záměr může vytvářet značné riziko poskytování sociálních služeb v nedostatečné kvalitě.

Záměr 2 – využití objektu pro zázemí výrobní firmy zaměstnávající osoby se zdravotním postižením

Jedná se o záměr, kdy by objekt byl využíván subjektem, který v rámci svých výrobních a podnikatelských aktivit naplňuje zákonné podmínky zákona č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti pro dodávky tzv. náhradního plnění. Náhradní plnění je jednou ze tří možností, jak splnit zákonem stanovenou podmínku pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením odběrem výrobků či služeb od zaměstnavatelů. Jedná se tedy o zaměstnavatele, který zaměstnává více jak 50 % osob se zdravotním postižením.

Strategickým dokumentem kraje, který určuje sociální politiku kraje a reaguje na potřeby občanů se zdravotním postižením napříč jednotlivými rezorty, je aktuálně platný **Moravskoslezský krajský plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním s postižením na léta 2014 - 2020.**

K výše uvedenému lze konstatovat následující:

Moravskoslezský krajský plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením na léta 2014 – 2020 je dokumentem, který má podpořit procesy vedoucí k aktivnímu a plnohodnotnému začleňování občanů se zdravotním postižením do života společnosti. Navazuje přitom na předchozí plány a současně zohledňuje další strategické dokumenty Moravskoslezského kraje, které s problematikou života těchto lidí souvisí. Legislativní rámec pro Moravskoslezský krajský plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením je dán zákonnými normami národního charakteru, nepřekročitelnými ustanoveními Listiny základních práv a svobod a mezinárodními právními normami, k jejichž plnění se Česká republika zavázala. Aktuálně platný Moravskoslezský krajský plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením byl schválen usnesením Zastupitelstva Moravskoslezského kraje 7/572 ze dne 19. 12. 2013. Tento dokument se věnuje problematice vyrovnávání příležitostí občanů se zdravotním postižením s meziresortním přesahem.

Lidé se zdravotním postižením patří na trhu práce mezi osoby, které jsou výrazně znevýhodněné. Někteří zaměstnavatelé se rozhodli nezaměstnávat tuto skupinu nezaměstnaných obecně, protože stále panuje celá řada předsudků a neoprávněných obav. Na druhou stranu zaměstnavatelé často nemají přehled o výhodách a ziscích, které sebou může zaměstnávání osob se zdravotním postižením přinášet. Někteří lidé získají zdravotní postižení v průběhu života jako důsledek úrazu, nebo těžké manuální práce a následně již nemohou vykonávat práci v původním oboru. Častá je také situace, kdy zaměstnávání osob se zdravotním postižením ovlivňují další znevýhodňující faktory – například nízká úroveň vzdělání, dlouhodobá nezaměstnanost, bariérovost pracovního prostředí, nepřipravenost zaměstnavatelů apod. Situaci občanů se zdravotním postižením na trhu práce je proto potřeba věnovat zvýšenou pozornost a nutné je v tomto kontextu vyžadovat důsledné uplatnění platných legislativních možností pro zaměstnávání těchto občanů.

Tento dokument mimo jiné v kapitole 6 – oblast Zaměstnávání stanoví následující konkrétní aktivitu 6. 6: Iniciovat spolupráci se subjekty, které mohou pozitivně ovlivnit zaměstnávání osob se zdravotním postižením. V rámci naplňování tohoto opatření je tedy nanejvýš žádoucí podpora takových aktivit, které povedou k rozšíření možností zaměstnávat osoby se zdravotním postižením – včetně navýšení jejich počtu. Při naplňování této aktivity kraj v současné době připravuje také další konkrétní kroky pro podporu sociálního podnikání.

S ohledem na výše uvedené konstatujeme, že využití prodávaného objektu pro zázemí firmy zaměstnávající občany se zdravotním postižením je v souladu se strategickými materiály kraje pro sociální oblast.

Výše uvedené vychází pouze z prostého sdělení dvou ideových záměrů bez možnosti posoudit věrohodnost a důslednost možného vymáhání naplnění předmětných záměrů a bez posouzení konkrétních projektů. **Stanovisko tak pouze hodnotí vztah předložených ideových záměrů k dlouhodobým strategiím kraje v oblasti sociálních věcí.**

Mgr. Daniel Rychlík
vedoucí odboru sociálních věcí